

Rekommendation om influensavaccinering i Finland 2007

ISSN 1238-5875

REKOMMENDATION OM INFLUENSAVACCINERING I FINLAND 2007

I Finland ingår vaccinering mot influensa i det allmänna vaccinationsprogrammet enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning 421/2004. Gratis årlig influensavaccinering erbjuds enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning 448/2007 personer för vilka influensa utgör ett väsentligt hot mot hälsan eller för vilkas hälsa influensavaccination är av avsevärd nytta. Folkhälsoinstitutet fastställer årligen vilka vacciner som skall användas samt indikationerna för vaccination. Även personer som inte hör till någon av målgrupperna som får gratis influensavaccin har nytta av vaccinering. I sådana fall utförs vaccineringen med ett vaccin som personen har löst ut på apotek på ordination av läkare.

Rekommendationen om influensavaccinering utvidgas hösten 2007 så att även alla friska barn i åldern 6-35 månader erbjuds gratis influensavaccinering (förordning 448/2007 om ändring av förordning 421/2004).

De årliga influensavaccinationerna är det effektivaste sättet att lindra följdverkningarna av den årliga influensaepidemin. Influensavaccinet skyddar endast mot sjukdomar som orsakas av influensavirus. Det ger däremot inte något skydd mot sådana virus som orsakar vanlig förkylning (s.k. flunsa).

Målgrupper för gratis vaccinering

Folkhälsoinstitutet rekommenderar att influensavaccin ges gratis till följande persongrupper hösten 2007:

Barn i åldern 6-35 månader

Influensa är vanligare i småbarnsåldern än i andra åldrar. Influensa leder också oftare till sjukhusvård för små barn som i övrigt är friska än för äldre barn och vuxna. Mer än vart tredje fall av influensa hos små barn leder till följsjukdomar i form av bakteriella öroninflammationer. Småbarn hör också till de effektivaste smittospridarna i sin näromgivning, eftersom små barn med influensa utsöndrar influensavirus under längre tid och i större mängd än äldre patienter. Genom att vaccinera små barn kan man förebygga såväl influensan som dess följsjukdomar, och på så sätt märkbart reducera behovet av läkarbesök, antibiotikabehandling och sjukhusvård inom denna åldersgrupp.

Personer som fyllt 65 år (personer födda 1942 eller tidigare)

Rätten till gratis influensavaccinering omfattar liksom under tidigare år alla personer som fyllt 65 år. Risken för svår influensa ökar vid högre ålder, även bland dem som inte har någon konstaterad underliggande sjukdom.

Medicinska riskgrupper

När det gäller personer under 65 år som hör till de medicinska riskgrupperna är det viktigt att identifieringen av patienterna sker flexibelt och att man aktivt informerar dem om betydelsen av vaccinering. Riskgrupperna omfattar alla personer som under det senaste året har sökt läkarhjälp eller fått sjukhusvård för någon av de sjukdomar som anges i nedanstående vaccinationsindikationer, eller som står på regelbunden medicinering mot en sådan sjukdom. Gratis vaccin kan enligt övervägande ges även till andra personer som på grund av sjukdom har tydlig nytta av att vaccineras. Beslut om gratis vaccinering kan fattas av den vaccinerande hälsovårdaren, sjukskötaren eller läkaren.

Till indikationerna för vaccinering hör t.ex.

- kronisk hjärtsjukdom, lungsjukdom eller diabetes
- nedsatt njurfunktion (serumkreatininhalten konstant över 150 µmol/l)
- nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling av sjukdom. Vid immunsuppressiv behandling ges vaccinet under ett uppehåll i behandlingen, minst 1-2 veckor före en intensivbehandlingsperiod
- kortisonsubstitutionsterapi eller immunbrist
- långvarig salicylatbehandling av barn och ungdomar (vaccineringen ges i förebyggande syfte för att minska risken för Reyes syndrom).

Gravida kvinnor som hör till de medicinska riskgrupperna kan vaccineras mot influensa i alla stadi-
er av graviditeten.

Vaccinering

Med hänsyn till leveranstidtabellen gör hälsovårdscentralerna bäst i att planera genomförandet av de allmänna influensavaccinationerna så att de inleds först i november. Vaccinationerna kan fortgå tills epidemin har börjat. Det är inte farligt att bli vaccinerad under en pågående epidemi, men man bör beakta att utvecklingen av ett fullgott vaccinskydd tar ungefär två veckor. Influentaepidemin börjar vanligen efter årsskiftet, men ibland redan i december.

Influensavaccin innehåller renade strukturdelar från tre virusstammar som i antigenetiskt avseende motsvarar de stammar som WHO rekommenderar för influensasäsongen 2007-2008: A/Solomon Islands/3/2006 (H1N1), A/Wisconsin/67/2005 (H3N2) och B/Malaysia/2506/2004. Den ena A-virusstammen har bytts ut, medan de övriga virusstammarna är desamma som ingick i det vaccin som gavs hösten 2006. Sammansättningen av de vacciner som används i Finland godkänns av Läkemedelsverket utgående från Europeiska läkemedelsmyndighetens (EMEA) rekommendation.

Vid användningen och doseringen följs de anvisningar som vaccintillverkaren ger i produktresumén eller bipacksedeln. Folkhälsoinstitutet rekommenderar en engångsdos om 0,5 ml för samtliga åldersgrupper.

För barn under 9 år som inte tidigare har fått influensavaccin rekommenderas sammanlagt två doser för att barnet säkert skall utveckla ett vaccinskydd. Den andra dosen är lika stor som den första och ges ungefär en månad senare.

Närmare uppgifter om influensavaccinets sammansättning, skyddseffekt och biverkningar samt anvisningar om försiktighetsmått och kontraindikationer hittar man i *Vaccinatörens handbok* på sidan <http://www.ktl.fi/portal/8937>

Biverkningsanmälningar

Influensavaccinet är vanligen väl tolererat. Vid influensavaccinering liksom vid alla andra vaccinerings bör det dock finnas beredskap för akutvårdsinsatser vid anafylaktisk reaktion.

Allvarliga eller oförutsedda biverkningar skall alltid anmälas till Folkhälsoinstitutets vaccinavdelning på blanketten för anmälan av misstänkt vaccinationsbiverkning. Anmälan är tillrådlig även i fall där man misstänker att det finns ett samband mellan influensavaccinet och sådana symtom som försvårad astma, pipande luftvägar eller neurologiska symtom. Vanliga reaktioner (t.ex. lokala reaktioner vid injektionsstället eller lätt feber) behöver däremot inte anmälas. Anmälningsblanketten finns på sidan www.ktl.fi/vaccinsakerhet

Vaccinationsuppföljning

Utförda vaccinationer skall enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning 421/2004 antecknas på en uppföljningsblankett för vaccinationer eller på motsvarande ställe i hälsovårdscentralens elektroniska datasystem. Av anteckningen bör framgå den vaccinerades personuppgifter samt vaccinationsdatum, vaccinets namn och satsnummer, injektionsställe, vaccinationsätt (till exempel i.m.) och vaccinatörens namn. Vid vaccination av barn skall vaccinationen också antecknas på det hälsokort som ges till föräldrarna. Vaccinering av vuxna antecknas i ett personligt hälsokort.

Om en vaccinering som hör till det allmänna vaccinationsprogrammet utförs av någon annan instans än hälsovårdscentralen i personens hemkommun, bör hälsovårdscentralen informeras om saken. Detta är viktigt för att man skall få en rättvisande bild av vaccinationstäckningen i kommunen/samkommunen.

Folkhälsoinstitutet gör en uppföljning av vaccinationskampanjens genomförande och hur väl den har lyckats. Uppgifter om antalet vaccinerade barn i åldern 6-35 månader, personer under 65 år i riskgrupperna och personer som har fyllt 65 i kommunen/samkommunen bör lämnas in till Folkhälsoinstitutet senast den 28 februari 2008. Rapporteringen om vaccin användningen har blivit avsevärt bättre under de senaste åren. För att garantera en rättvisande bild av användningen av alla vacciner bör man även i fortsättningen vinnlägga sig om noggrann registrering av alla vaccinationsuppgifter.

Information

Folkhälsoinstitutets information om influensavaccinationer finns i första hand på sidan Uppdaterad information om leveranser och distribution av vacciner hittar man på sidan www.ktl.fi > Tjänster > Vaccinförmedling > Distribution av influensavaccin.

Denna rekommendation hittar man på Folkhälsoinstitutets webbplats under www.ktl.fi/vaccination/influensavaccinationer

Ytterligare information ges vid behov av Folkhälsainstitutet:

- Frågor som gäller influensavaccinationer: tfn 09 4744 8243, vardagar kl. 9-12
- Frågor om biverkningar av influensavaccinationer: tfn 09 4744 8487, kl. 10-12
- Frågor om vaccinernas sammansättning och förvaring: tfn 09 4744 8326
- Frågor om beställning eller leverans av vacciner: 09 4744 8335, kl. 8-16
- Frågor om influensaläget: tfn (09) 4744 8557.

De senaste uppgifterna om epidemiläget finns också på influensalaboratoriets webbsida www.ktl.fi/flu.

Helsingfors den 21 juni 2007

Generaldirektör

Pekka Puska

Avdelningschef

Terhi Kilpi

För kännedom

Social- och hälsovårdsministeriet

Länsstyrelserna

Hälsovårdscentralernas kontaktpersoner för smittskyddet

Sjukvårdsdistriktens läkare med ansvar för smittskyddsfrågor

STAKES

Läkemedelsverket

Arbetshälsoinstitutet

Försvarmaktens hälsovårdsavdelning

Gränsbevakningsväsendet

Brottspåföljdsverket

Finlands Tandläkarförbund

Finlands Läkarförbund

Finlands Hälsovårdarförbund

Hälso- och sjukvårdsläroanstalterna

Studenternas hälsovårdsenheter